Vikipedi
Özgür Ansiklopedi

Hardal, Şarkışla

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Hardal, Sivas ilinin Şarkışla ilçesine bağlı bir köydür.

Hardal	
Köy	
Sivas	
Ülke	Türkiye
İl	Sivas
İlçe	Şarkışla
Coğrafi bölge	İç Anadolu Bölgesi
Nüfus (2000)	
• Toplam	63
Zaman dilimi	UTC+03.00 (TSİ)
İl alan kodu	0346
Posta kodu	58400
Resmî site	
[1] (http://www.yerelnet.org.tr/koyler/koy.php?koyid=260510)	

İçindekiler

Tarihçe

Hardal (eski adıyla Hatir)'ın tarihi ile Şarkışla'nın tarihini birlikte ele almak gerekmektedir. Şarkışla'da M.Ö 3000'li yıllarda Hitit'lerin yaşadığı bilinmektedir. Daha sonra M.Ö 550 'ler de Pers'lerden sonra Kapadokya Krallığı, daha sonra Pontus ve Roma etkinliğine girmiş, Roma İmparatorluğunun ikiye ayrılması sonucunda M.S 395 'te Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde kalmış,1071 yılında Malazgirt Savaşı ile Anadolu Selçukluların eline geçmiştir.1243'de İlhanlı istilasına uğramış,1340'ta Eretna Beyliğine 1408'dede Osmanlı İmparatorluğuna bağlanmıştır. Emlek yöresi 15 ve 16. yüzyılda Sivas'a bağlı, Türkmenlerin yoğun olduğu bir yerleşim merkezi olmasına karşın, 1558 – 1560'lı yıllardan itibaren nahiye olduğu ve merkezinin ise Hatir (Hardal) olduğu 105 köyden oluştuğu bilinmektedir. 19. yüzyılın sonlarına kadar kaza merkezi olan Emlek 1831 yılında yapılan nüfus sayımında (Erkek ve Müslüman nüfusu) 2919'dur.

Bir yöresel belde olarak; Şarkışla'nın 40, Gemerek'in 8, Yıldızeli'nin 20, Kayseri Sarıoğlan'ın 6 ve Yozgat Akdağmadeni'nin 14 köyünü içeren, Turna, Şeme, Kılıç, Karababa, Nalbant dağlarından başlayıp Akdağlar ve Sırıklıdağ ile çevreleyen Kızılırmak havzası içinde bulunan vadiye Emlek denilmektedir. Bu yerleşim birimi her ne kadar Kayseri, Yıldızeli, Akdağmadeni, Yozgat ve Şarkışla ilçelerine bağlanarak parçalanmış iseler de günümüze değin gelenek ve kültürlerini yaşatmışlardır. Emlek 15-16 yüzyıllardan sonra Bozok'a (Yozgat) bağlanmış ve bu süre içinde 17. yüzyıldan itibaren yine Hatir (Hardal) nahiye merkezi olmuş ve 1908 yılına kadar yönetsel işlevini sürdürmüş. Bu tarihte nahiye merkezi Hardal köyünden alınmış ve Akçakışla'ya verilmiştir. Hardal köyü Emlak yöresinde Alevilerin yaşadığı bir köydür.

Tarihi yapı ve kalıntılar

Hardal'dan İlyashacı'ya doğru akan dere üzerinde "Kerem Ali Baba Tekkesi" (Hakkı Baba Tekkesi) adında bir Bektaşi tekke kalıntısı bulunmaktadır ve buranın 1926'ya kadar kullanıldığı söylenmektedir. Akkaşoğlu Konağı denilen (yalnızca Konak olarak da bilinir) bir yapı ile ayrıca eski bir tapınağa ait kesme taş kalıntıları vardır, ancak ne amaçla kullanıldığı bilinmemektedir.

Kale

Hititler'den kaldığı sanılmakta olup kazı izni verilmediğinden tarihi konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır. 1970'li yıllarda Kürtlerin Üskül (şimdiki Nacak'lar ailesinden) adlı kişi tarlasını sürerken çift demirine takılan kayaları temizleyerek bulduğu yaklaşık 14 kesme basamak'tan oluşan merdivenin devamını şikayete uğradığı için kazamamıştır. Acı dereden Kala'nın başına doğru çıkan ve tünel şeklinde zemini kesme taş merdivenden oluşan "Öksürük Deliği"nin bu merdivenin devamı olduğu düşünülmektedir. Kala'nin altından tünellerin (su yolu) Akkaşoğlu Konağı'nın önüne çıktığı köylüler tarafından söylenmektedir.[1]

Mağara

Acı derede Kale'nin karşı yamacında bulunan ve yine Kesme taş döneminden kalan ve içinde kayalar oyularak oluşturulmuş ortasında taş sütun olan bir yapılaşma.

Türbe

Tülce Baba Mezarı

Köy yolu üzerinde yaklaşık üç kilometre uzaklıkta Tülüce (Tülce) Baba yatırı vardır. Önceleri bir taş yığıtısı iken sonradan türbe haline gelmiştir. Bu alanda kurban kesildiği bilinmektedir. Burada yatan kişinin kimliği ve yaşadığı dönem hakkında net bilgi yoktur. Mezarın olduğu kısım beton duvar ile çevrili olup içinde kuşburnu ağacı vardır. Doğu tarafında ise demir parmaklıklardan yapılmış bir kapısı bulunmaktadır. Çevrili alanda ayrıca birkaç mezar daha vardır ve mezarların kime ait olduğu da belirsizdir. Bu evliyayı rüyasında gören gidip orada bir kurban kesip dağıtır.

Hardal Camisi

Her ne kadar bu cami Yozgatlı Safiye Hatun tarafından yaptırıldığı vakıf kayıtlarında geçmekte ise de, Bu Cami 1653 yılında Akkaşzade Ahmet Efendi tarafından yeniden yaptırılmıştır (restore edilmiştir).[2] Yapının bir cami olduğuna dair herhangi bir şüphe yoktur, çünkü klasik cami mimarisi özellikleri taşımakta olup, en belirleyici unsur olarak bir mihrap bulunmaktadır. Camii'nin kapı giriş üzerindeki kitabe aynen şöyledir.

> *Şefaat matlabu asarı niku rahmet.*
> *Binai camiin tecdidi Akkaşzade Ahmed.*
> *Dedi hem üçler yediler kırklarla tarihi,*
> *Erişip lütfü rabbani dü cihanda ey ahi.*

Caminin avlusunda bulunan mezar taşlarından birinde ise şu mısralar yazılıdır[3]:

Hüvallahül baki

Kimki gele bu misafir hanede mehman ola
Lacürmü bir gün ona gitmek ani ferman ola
Hali dünya böyledir buna gelenler bir gün gider
Padişahta olsa anlaya ki hali bir gün tufan ola

Çarkı esyaya benzer gözler herkes nöbetin
Nöbetine razı herkes gerek sultan ola
Nöbeti gelmiş bekler Akkaş Mehmet Ağa´nın
Dilerim dergahı haktan ana hak ihsan ola

Şiri anı alide ol zatı paki lem yezel
Merkabında pası pak tefekkür yezdan ola
Bin iki yüz dörtte noş eyledi ecel çamı (şerbetin)
Geddi şöhret erdi beka mekanı cenan ola (cennet)

Hardal Köyü Camisi (Şarkışla)

Halk ozanları

18. yüzyılda Yaşamış Kul Edna (Sefil Edna), 19.Yüzyılda yaşamış Aşık Hüseyin, 20. yüzyılda yaşamış Aşık Halil (Aşık Veysel Şatıroğlu'nun saz çalmayı öğrendiği kişi), Şiirleri ile Mustafa Kök, Bayram Daldal, Aşıklık geleneğini Sürdüren ve Kendi şiirlerinin yanında usta malı eserleri yorumlayan ve hâlen yaşayan Ocakzade - Dede H.Hüseyin Özyazıcı, 20. Yüzyılda yaşamış Hulki (Hasan Yılmaz).

Coğrafya

Sivas iline 123 km, Şarkışla ilçesine 29 km uzaklıktadır.

Nüfus

Yıllara göre köy nüfus verileri	
2008	47
2007	47
2000	63
1997	99

Dış bağlantılar

- 5 Asırlık Cami İlgi Bekliyor - Habertürk (https://www.haberturk.com/sivas-haberleri/72646333-5-asirlik-cami-ilgi-bekliyorsivasin-sarkisla-ilcesinde-16-yuzyilda-yapildigi-tahmin-edilen) (16 Ekim 2019 Çarşamba)
- Türkiye Kültür Portalı, HARDAL KÖYÜ CAMİİ - Sivas (https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sivas/kulturenvanteri/hardal-koyu-cam)
- Tarihi Cami avlusundaki mezar taşlarından birisi (https://www.deviantart.com/bulca/art/Hardal-koyu-Sarkisla-Mezar-tasi-864780592) (Yüksek Çözünürlüklü) (+)
- Fotoğraf: Hardal Köyü Camisi (https://archive.org/details/hardal-camisi) (Archive)

Kaynakça

1. Emlek Yöresi ve Çevresi Halk Ozanları Sempozyumu (1.), Ankara / 16-17.5.1998.
2. İbrahim Aslanoğlu: SMS, s. 103-104. Refik Ahmet Sevengil: Çağımızın Halk Şairleri. İstanbul 1967: 69.
3. Doğan Kaya, Emlek Yöresinde Âşıklık Geleneği,ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
4. ŞARKIŞLA YÖRESİNDE ZİYARET YERLERİ İLE İLGİLİ İNANÇ VE UYGULAMALAR, Yrd. Doç. Ahmet GÖKBEL, Cumhuriyet Üniversitesi

Dipnotlar

1. ^ Aşık Veysel Meslek Yüksekokulu - "Şarkışla Merkez ve Köyleri İncelemesi", 2017
2. ^ Sivas Şarkışla Hardal Köyü Camisi, Yrd. Doç. Dr. İrfan YILDIZ, DergiPark, Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Arşiv - Cilt: 0, Sayı:23, Sayfalar: 215 - 226 (https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/28680), Dicle Üniversitesi (PDF)
3. ^ "Hardal Köyü turizm´e kazandırılmayı bekliyor" (http://www.bizimsivas.com.tr/haber/hardal-koyu-turizme-kazandirilmayi-bekliyor-20355.html) başlıklı haber, Bizim Sivas Gazetesi - Tarih: 15.10.2019

Fotoğraflar

Hardal Köyü, Şarkışla (1)

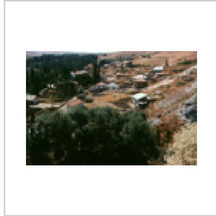
Hardal Köyü, Şarkışla (2)

Hardal Köyü, Şarkışla (3)

Hardal Köyü, Şarkışla (4)

Hardal Köyü, Şarkışla (5)

Hardal Köyü, Şarkışla (6)

Hardal Köyü, Şarkışla (7)

Hardal Köyü, Şarkışla (8)

Garipçe Türbesi

Hardal Camisi Avlusu

G · T · D (https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%9Eablon:%C5%9Eark%C4%B1%C5%9Fla_belde_ve_k%C3%B6yleri&action=edit)

Şarkışla beldeleri ve köyleri	
Beldeler	Cemel • Gürçayır
Köyler	Abdallı • Ahmetli • Akçakışla • Akçasu • Alaçayır • Alaman • Alıkören • Arıklar • Bağlararası • Bahçealan • Baltalar • Başağaç • Başören • Benlihasan • Beyyurdu • Bozkurt • Burnukara • Büyüktopaç • Büyükyüreğil • Canabdal • Çamlıca • Çanakçı • Çatalyol • Çekem • Çiçekliyurt • Demirboğa • Demirköprü • Dikili • Dökmetaş • Döllük • Elmalı • Emlek Hüyük • Emlek Kale • Emlek Karacaören • Emlek Kavak • Emlek Mezra • Fakılı • Faraşderesi • Gaziköy • Gücük • Gülören • Gümüştepe • Hardal • Harun • Hocabey • İğdecik • İğdeliören • İğecik • İlyashacı • Kahvepınarı • Kalecik • Kapaklıpınar • Karakuz • Kayapınar • Kaymak • Kazancık • Kevenlik • Kılıççı • Kışla • Kızılcakışla • Konakyazı • Konalga • Kömürkaya • Küçüktopaç • Küçükyüreğil • Kümbet • Maksutlu • Mengensofular • Merkez Hüyük • Merkez Karacaören • Mescitli • Oluktaş • Ortaköy • Ortatopaç • Osmanpınarı • Otluk • Örtülü • Polatpaşa • Samankaya • Saraç • Sarıçiçek • Sarıkavak • Sarıkaya • Sarıtekke • Sivrialan • Sultan • Tavladere • Temecik • Uçuk • Yahyalı • Yalanı • Yapracık • Yeniyapan • Yunusören • Yükselen